

รวมผลงานวิจัย

ศิลปะ: วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙

ศูนย์ศิลปะ: วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์

คำนำ

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ได้ดำเนินงานตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยในบริบทของการอนุรักษ์ ส่งเสริมในการสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและพัฒนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยได้จัดทำงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน การจัดการความรู้ด้านสมุนไพร ความพึงพอใจในการบริการของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับนักศึกษา การประเมินผลการฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยหญ้าแฝก นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายจากหน่วยงานภายนอกได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสถาบัน เรื่อง การพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมแก่เด็กและเยาวชนของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น และเรื่อง การบริหารจัดการศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น ซึ่งทำให้เกิดฐานและมุมมองในการนำข้อมูลมาปรับปรุง และวางแผนการดำเนินงานด้านทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

ผลงานวิจัยดังกล่าวได้จัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงปัจจุบัน และมีผลงานวิจัยที่คณะผู้ทำวิจัยได้ส่งไปเผยแพร่และตีพิมพ์ลงในวารสารระดับชาติ เพื่อให้งานวิจัยเกิดประโยชน์ทางวิชาการต่อชุมชนและสังคม จึงได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ รวบรวมผลงานวิจัยที่ได้จัดทำขึ้น มาเผยแพร่ต่อชุมชนและหน่วยงานภายนอกหากท่านผู้สนใจงานวิจัยดังกล่าวสามารถดูได้ที่ <http://culture.rru.ac.th>

คณะกรรมการบริหารศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น

๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔

สารบัญ

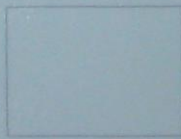
หน้า

● ผลงานวิจัยของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ปีพ.ศ.๒๕๔๘ - ๒๕๕๓	๑
◆ การวิจัยการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ตะเกียงไม้ ต.พิมพา อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา	๒
◆ การพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมแก่เด็กและเยาวชนของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	๕
◆ การบริหารจัดการศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น	๗
◆ กระบวนการเรียนรู้และจัดการความรู้เรื่องตะไคร้ของประชาชนตำบลคลองเขื่อน กิ่งอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา	๙
◆ รายงานการวิจัยกระบวนการถ่ายทอดความรู้และการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ต.หัวไทร อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา	๑๓
◆ รายงานการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจในการบริการ ของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น	๑๖
◆ รายงานการวิจัย การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ กับนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	๒๐
◆ รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินผลการฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของ สถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	๒๔
◆ รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษากระบวนการเพิ่มทุนทางสังคมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยมะพร้าว	๒๘
◆ การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยหญ้าแฝก กรณีศึกษา : ค่ายออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	๓๗
● บทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ	๔๘
◆ วารสารการวิจัยกาสะลองคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	๔๙
◆ วารสารการพัฒนาท้องถิ่น	๕๒
◆ วารสารราชชนครินทร์	๕๕
● งานวิจัยที่ได้นำไปเสนอและเผยแพร่ ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาธารณรัฐเกาหลี	๕๘

การวิจัยการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ตะเกียงไม้
ต.พื้มฟ้า อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา
๒๕๔๘

ชื่อเรื่อง : การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ตะเกียงไม้ของตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อผู้วิจัย : ผศ.ประเสริฐ ศีลรัตน์, นายจินดา เนื่องจำนงค์, นางสาวอารียา บุญทวี, นายชูชาติ นาโพทอง, นางสาวพรนภา พุทธิรักษา, นางสาววาทีตา เอื้อเจริญ, นางอรรณพ แสงอรุณ, นางสาวนวลลอ อุนสิทธิ์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและกระบวนการผลิตตะเกียงไม้ของตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อได้แนวพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ตะเกียงไม้รวมทั้งเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาวัตถุดิบกับ กระบวนการผลิตได้คุณภาพมาตรฐานสากล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยเลือกหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทศิลปะประดิษฐ์ของที่ระลึก (ตะเกียงไม้) ของนายศรีโพธิ์ เจริญสุข ตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎี(CIPP MODEL) มาวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่านายศรีโพธิ์ เจริญสุข ได้จุดประกายในการทำตะเกียงจากการที่ภรรยาได้นำไม้ขนุนมาเผาเป็นถ่าน เพื่อมาประกอบอาหารจึงทำให้คุณลุงคิดว่าไม้ขนุนสวยประกอบกับเห็นตะเกียงเจ้าพายุจึงมีความคิดว่าสามารถแปรรูปไม้ขนุนมาทำเป็นตะเกียงหลอดไฟฟ้าได้ดี จึงพัฒนาฝีมือเป็นหนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

กระบวนการถ่ายทอด ได้มีการถ่ายทอดให้กับกลุ่มคนพิการในโรงเรียนวัดเนิน ส่วนการพัฒนาคุณภาพตะเกียงไม้ ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่นได้สอบถามความต้องการของคุณลุงศรีโพธิ์ เจริญสุข โดยได้ให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรม ออกแบบสติ๊กเกอร์เพื่อติดผลิตภัณฑ์ตะเกียงไม้ให้ดูเด่นชัด และออกแบบกล่องใส่ตะเกียงควบคู่กันไป

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตตะเกียงไม้ที่ลูกค้าเป็นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ จะซื้อไปเป็นของฝาก และจะซื้อในช่วงเทศกาลเท่านั้นเป็นเพราะว่าผู้ที่ฝีมือในการผลิตและผู้สนใจมีจำนวนน้อยมากเนื่องจากบุคคลเหล่านี้ เข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ผลของการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

เรื่อง การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ตะเกียงไม้ ของ ตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ดังนี้

๑. ทำให้ผลิตภัณฑ์ตะเกียงไม้ มีบรรจุภัณฑ์และมีโลโก้สินค้า ซึ่งสาขาวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้นำนักศึกษาไปช่วยออกแบบกล่องผลิตภัณฑ์และตราโลโก้ที่เป็นสัญลักษณ์ของตะเกียงไม้ให้กับเจ้าของผลิตภัณฑ์
๒. ทำให้ผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนา ดาว จาก ๓ ดาว เป็น ๔ ดาว ตามมาตรฐานสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

เกิดประโยชน์ต่องานวิจัย

๑. ทำให้มหาวิทยาลัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชน
๒. นักศึกษาสาขาวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้ฝึกปฏิบัติในการออกแบบผลิตภัณฑ์ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผลเกิดจากการบูรณาการเรียนการสอน วิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ กับงานบริการวิชาการและวิจัย

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมแก่เด็กและเยาวชนของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรม และท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

ชื่อผู้วิจัย : นางพรรณวลัย ศิริวงศ์วัฒนา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ๑) วิธีการดำเนินงานพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมแก่เด็ก และเยาวชนของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่นราชภัฏราชชนครินทร์ ๒) การเห็นคุณค่าศิลปะ วัฒนธรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดฉะเชิงเทราที่ได้รับการพัฒนาศิลปะจาก ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่นราชภัฏราชชนครินทร์ ๓) แนวทางในการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมแก่เยาวชนที่ สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร การ สัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ ศิลปะฯ ครูศิลปะ ผู้ปกครองเด็กและเยาวชนที่ร่วมกิจกรรมการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรม

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การดำเนินงานพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมแก่เด็กและเยาวชนของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและ ท้องถิ่น ราชภัฏราชชนครินทร์ มีการดำเนินการโดยจัดเป็นประจำปีต่อเนื่องไปตลอดปี รวม ๑๙ ครั้งต่อปี ด้วยวิธีการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมเผยแพร่ ความรู้ในรูปแบบนิทรรศการ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การปลูกฝังอบรม กิจกรรมส่งเสริม ความสามารถพิเศษนักเรียน นักศึกษาและเยาวชนด้านศิลปะและวัฒนธรรม

๒. การเห็นคุณค่าศิลปะ วัฒนธรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดฉะเชิงเทราที่ได้รับการ พัฒนาศิลปะ วัฒนธรรม จากศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่นราชภัฏราชชนครินทร์ ได้รับองค์ความรู้ ในด้านความรู้พื้นฐานทางศิลปะ เทคนิคและทักษะการสร้างสรรค์งานศิลปะ วัฒนธรรมไทยและ ท้องถิ่น คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓. แนวทางในการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมแก่เยาวชนที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ได้แก่ ๑) จัดกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงและหลากหลาย ๒) ส่งเสริมความรู้และทักษะทางด้าน ศิลปกรรมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ที่สอดคล้องกับสังคมไทย และ ๓) เน้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมแก่เยาวชน

ผลของการวิจัยมาพัฒนาศิลปะฯ

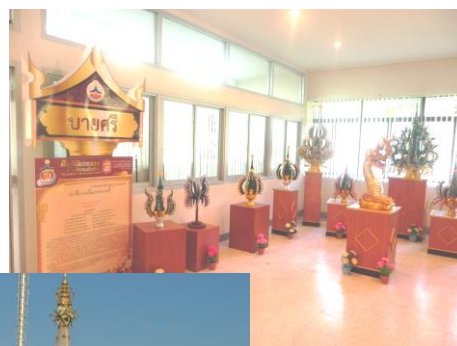
เรื่อง การพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมแก่เด็กและเยาวชนของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรม
และท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

การวิจัยเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและชุมชน ดังนี้

๑. ได้แนวทางในการพัฒนางานบริการวิชาการ งานทำนุบำรุงศิลปะฯ

ดำเนินงานจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ พัฒนา
สุนทรียภาพให้กับเด็กและเยาวชน นักเรียน
นักศึกษา ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบัน

งานอนุรักษ์ภูมิปัญญา มรดกไทย ศิลปะไทย

ชื่อเรื่อง : การบริหารจัดการศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น

ชื่อผู้วิจัย : นางสาวอารี พรธวัธวงศ์

ข้อสรุปขององค์กรในการบริหารจัดการศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามาโดยตลอด และได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เมื่อคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้ออกประกาศ เรื่อง นโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๓๙ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้ปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง ต่อมาเมื่อมีการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ปี ๒๕๔๕ – ๒๕๔๖ ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จึงได้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามสาระสำคัญของหมวดที่ ๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จึงได้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามสาระสำคัญของหมวดที่ ๖ แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าว

ผลการดำเนินงานในอดีตจนถึงปี พ.ศ.๒๕๔๘ ที่ผ่านมา ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามการสร้างความยั่งยืนและเกณฑ์ประเมินคุณภาพด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ของสำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยมีผู้แทนจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศและหน่วยงานทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อสร้างความยั่งยืนและเกณฑ์ประเมินคุณภาพด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมขึ้น เพื่อกำหนดความหมาย ขอบเขตของ “ศิลปวัฒนธรรม” สรุบบทบาท หน้าที่ในการอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมของสถาบันการศึกษา องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มีการดำเนินการประเมินคุณภาพขึ้น จึงได้จัดการประชุมคณะกรรมการ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงนโยบายของการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดทำคู่มือประกันคุณภาพของศูนย์ศิลปะฯ มีการศึกษาตนเองและประเมินตนเอง และมีการเตรียมการเพื่อการตรวจสอบคุณภาพภายในและการปฏิบัติการเพื่อรองรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก

การดำเนินงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในรอบปีงบประมาณ ๒๕๔๘ ของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยภาระหน้าที่นอกจากดำเนินงานตามพันธกิจหนึ่งของมหาวิทยาลัยแล้ว ยังต้องดำเนินงานในนามของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราด้วย จำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานทั้งภายใน ภายนอกหรือเครือข่ายบูรณาการงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำหลายงานให้เป็นงานเดียวต่อเนื่อง และได้ผลหลายแนวทาง ภายใต้ปรัชญา อนุรักษ์ พัฒนา สร้างสรรค์ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยทุกกิจกรรมมุ่งเน้นให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชน หน่วยงานและองค์กรต่าง เข้ามามีส่วนร่วม อันจะส่งผลในการสืบสาน ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปยังเยาวชนรุ่นใหม่ได้ สิ่งที่แสดงถึงความงาม สุนทียรสให้เกิดความซาบซึ้ง พัฒนาจิตใจงดงามได้ คือ ศิลปะ โดยให้สังคมเกิดความเจริญงอกงามตามวิถีทางวัฒนธรรม ซึ่งต้องมีมาตรการหล่อหลอมให้เยาวชน ได้ตระหนักเห็นคุณค่าของประเพณีที่งดงามของไทย รวมทั้งงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ได้ตระหนักและมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สามารถแยกเป็นกิจกรรมหลักแต่ละด้าน คือ กิจกรรมด้านศาสนา ด้านการบริการวิชาการ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนา ด้านหอวัฒนธรรม และด้านศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น

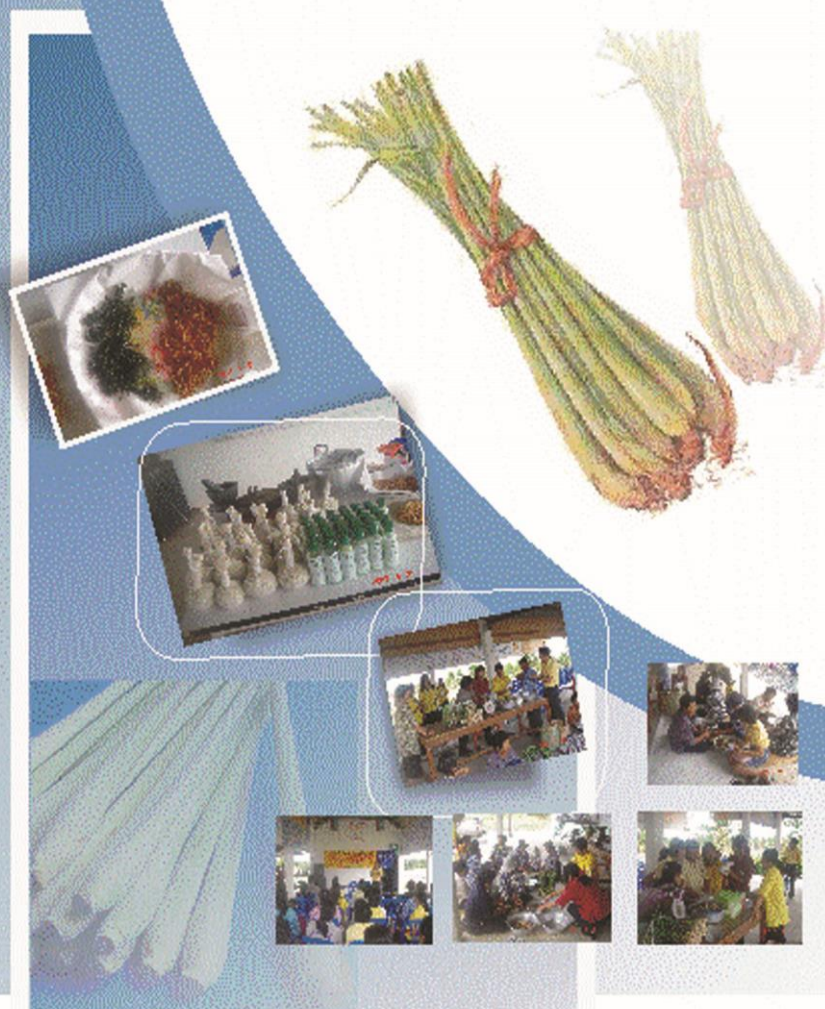
แม้ว่าในภาวะปัจจุบันหรืออนาคต กระแสภาวะแวดล้อมทางกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมองค์กร วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นมาน้อยเพียงใด เอกลักษณ์แห่งความเป็นไทย ความเป็นท้องถิ่นของเราก็ต้องฟื้นฟู อนุรักษ์ รักษา สืบสานไว้ให้คงอยู่กับเยาวชนสืบต่อจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งต่อไปในชุมชนท้องถิ่นตราบนานเท่านาน

สำหรับการดำเนินงานในอนาคตอันใกล้นี้ ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น ได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เมื่อคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้ออกประกาศ เรื่อง นโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๓๙ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้ปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง ต่อมาเมื่อมีการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ปี ๒๕๔๕ – ๒๕๔๖ ศูนย์ศิลปะฯ จึงได้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามสาระสำคัญของ หมวดที่ ๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ จึงจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ในช่วงปีการศึกษา ๒๕๔๗ (วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ถึง วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘) และช่วงปีงบประมาณ ๒๕๔๘ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ถึง วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘) โดยจะรวบรวมประวัติความเป็นมาของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ คณะกรรมการบริหาร โครงสร้างการบริหารงาน ขอบข่ายงาน กลยุทธ์ หน่วยงาน ผังการดำเนินงานทางวัฒนธรรม แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ นโยบายแผนงาน / แผนกลยุทธ์ / ปฏิทินการดำเนินงาน ปี ๒๕๔๘ และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยใช้เกณฑ์ใหม่ ๕ มาตรฐาน ที่สมศ. ได้จัดทำดัชนีและตัวบ่งชี้ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมขึ้นมาสำหรับการประเมินโดยเฉพาะเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งระบบภายในและภายนอก

สำหรับวิสัยทัศน์ ปีงบประมาณ ๒๕๔๙ – ๒๕๕๒ สิ่งที่น่าจะสะท้อนให้เห็นความเป็นรูปธรรม คือ เป็นศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น และบูรณาเครือข่ายศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น โดยดำเนินงานภายในปรัชญาที่ว่า “อนุรักษ์ พัฒนา สร้างสรรค์ศิลปะและวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น” ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย ยุทธศาสตร์จังหวัดและยุทธศาสตร์ประเทศ

กระบวนการเรียนรู้และจัดการความรู้เรื่องตะไคร้ ของประชาชนตำบลคลองเขื่อน

กิ่งอำเภอกองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราช นครินทร์ ฉะเชิงเทรา

๒๕๕๐

- ชื่อเรื่อง** : รายงานการวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้เรื่องตะไคร้
ของประชาชน ตำบลคลองเขื่อน กิ่งอำเภอกองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
- นักวิจัย** : อาจารย์อารียา บุญทวี อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์
- นักวิจัยร่วม** : ดร.เทพนคร ทาคง อาจารย์กิจจา สิงห์ยศ
นางอรรณณ แสงอรุณ น.ส.นวลลออ อนุสิทธิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางพัฒนาการแปรรูปตะไคร้
๒. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้เรื่องตะไคร้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
คือ ประชากรหมู่ ๒ , ๓ และหมู่ ๔ ตำบลคลองเขื่อน กิ่งอำเภอกองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา
โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยใช้เทคนิคการมีส่วนร่วมใน
ชุมชน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

๑. ประชาชนในตำบลคลองเขื่อนมีปัญหาในการพัฒนาแปรรูปตะไคร้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้
มาตรฐาน ส่วนแนวทางการพัฒนาตะไคร้ประชาชนเห็นว่าการพัฒนาตะไคร้ควรทำเป็นเครื่องดื่ม
สมุนไพร เนื่องจากสามารถลดต้นทุนรวมทั้งสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

๒. กระบวนการเรียนรู้ของประชาชนแต่เดิมส่วนใหญ่เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบซ่อนเร้น
(tacit knowledge) กล่าวคือ เป็น การถ่ายทอดความรู้ในครอบครัวและเครือญาติ แต่ในปัจจุบันมี
กระบวนการการเรียนรู้แบบชัดแจ้ง (explicit knowledge) เพิ่มขึ้นกล่าวคือ กระบวนการเรียนรู้
โดยผ่านการอบรมระยะสั้น จากสถาบันการศึกษาและองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. การจัดการความรู้ของประชาชนนำไปสู่การพึ่งพาตนเองแบบยั่งยืน โดยการแปรรูป
ตะไคร้ให้เป็นอาหารว่าง เครื่องดื่มและลูกประคบ

Title : Learning Process and Knowledge Management on Lemongrass of the People in Tambon Khlong Khuan, King Amphoe Khlong Khuan, Chachoengsao Province

Researchers: Ajarn Areeya Boonthawee and Ajarn Jinda Nuangjumnong

Co-researchers: Dr.Thepnakhorn Thakhong Ajarn Kitcha Singyot

Ms.Orawan Saeng-aroon Ms.Nuanla-or Anusit

Abstract

The purposes of this study were to 1) analyze the guidelines for lemongrass processing development and identify any problems associated with implementing the guidelines and 2) analyze the learning processes and managerial processes associated with lemongrass production and development. The sample group was comprised of the people who live at Moo 2, 3 and 4 in Tambon Khlong Khuan, King Amphoe Khlong Khuan. The data were collected from documents, knowledge exchange process and by employing community participation techniques.

The results revealed that:

1. There is a problem processing lemongrass. The quality of the processing does not meet the required standards. The participants also expressed their opinion that there should be more lemongrass juice processing done locally. Because it can reduce their costs and more local resources can be used.

2. Up to the present time the knowledge of the people has been transmitted from generation to generation ; however, the researchers feel the people can improve their knowledge base by taking short courses on lemongrass processing conducted by the educational institutions and the Tambon Administration Organization

3. Giving the people more knowledge and the specific skills related to lemongrass processing can help the people to become more self – reliant and give them the opportunity create a more sustainable lifestyle for themselves by processing lemongrass to be snacks, drinks and hot compress.

ผลของการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

เรื่อง กระบวนการเรียนรู้ และจัดการความรู้ เรื่องตะไคร้ของประชาชนตำบลคลองเขื่อน
อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ดังนี้

๑. ทำให้ประชาชนในหมู่ ๒, หมู่ ๓ และหมู่ ๔ สามารถนำตะไคร้ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจประจำหมู่บ้าน มาแปรรูปเป็นน้ำสมุนไพร ผสมดอกอัญชันและได้ใช้เป็นเครื่องดื่มในการจัดเวทีประชาคมของหมู่บ้านตลอดมา จนได้มีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เกษตร มาจ้างให้ทำเป็นเครื่องดื่ม เลี้ยงผู้เข้าประชุม นอกจากนี้ชาวบ้านยังสามารถนำตะไคร้มาทำเป็นขนมพุดะไคร้ รวมทั้งอาหารว่าง ได้แก่ โดนัทตะไคร้

๒. ทำให้ชุมชนนำทุนทางธรรมชาติที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ เกิดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิจัยเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานภายนอก

๑. นำงานวิจัยไปเผยแพร่ ลงในวารสารการวิจัย กาสะลองคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๑

๒. นำงานวิจัยไปตีพิมพ์ลงในวารสารการพัฒนาท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ กันยายน – ธันวาคม ๒๕๕๒

๓. นำงานวิจัยไปนำเสนอ และเผยแพร่ในรูปแบบโปสเตอร์ ในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๓ ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น สาธารณรัฐเกาหลี

รายงานการวิจัย
กระบวนการถ่ายทอดความรู้
และการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
ต.ห้วยไทร อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา

๒๕๔๙

- ชื่อเรื่อง : รายงานการวิจัยเรื่องกระบวนการถ่ายทอดความรู้ และการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ต.หัวไทร อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา
- นักวิจัยหลัก : อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์ ดร.เทพนคร ทาคง อาจารย์อารียา บุญทวี
- นักวิจัยร่วม : อาจารย์ชูชาติ นาโพทอง อาจารย์กิจจา สิงห์ยศ อาจารย์ศิวพา สิริจามร นางอรรณณ แสงอรุณ และนางสาวนวลลออ อนุสิทธิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ของชุมชน และเพื่อถ่ายทอดความรู้ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ กลุ่มสตรีในตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ผลการวิจัยดังนี้

ความรู้ถือว่าเป็นทรัพยากรหลัก เป็นสิ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้น การเรียนรู้หรือการแสวงหาความรู้ จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการสำรวจความรู้กลุ่มสตรี ในตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รูปแบบการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ จากการสืบทอดในครอบครัว จากพ่อแม่ไปสู่ลูกหลานในชุมชนและการฝึกจากผู้รู้ และผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น เช่น สถาบันราชการ มหาวิทยาลัย และองค์การบริหารส่วนตำบล เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ ได้จากการลงมือปฏิบัติจริง และการแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภายนอกโดยจัดวิทยากรมาเพิ่มพูนความรู้ให้กับท้องถิ่น

การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน สถาบันการศึกษา และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้ส่งเสริมภูมิปัญญา เรื่องการประกอบอาชีพและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่น คือ กล้วยและมะขามมาแปรรูปเป็นกล้วยกวนรสมะขาม ทั้งนี้ โดยอาศัยการจัดการความรู้ ทำให้เกิดความเข้มแข็ง ในชุมชนและเกิดผลิตภัณฑ์ใหม่สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งภูมิปัญญา

ผลของการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน

เรื่อง กระบวนการถ่ายทอดความรู้และการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลหัวไทร
อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ดังนี้

๑. การพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น กล้วย, มะละกอ มาแปรรูปเป็นผลไม้แปรรูป เช่น กล้วยกวนรสมะขาม, มะละกอแก้ว, เห็ดปรุงรส เป็นต้น
๒. กลุ่มสตรี สามารถทำเป็นอาชีพเสริมและของว่างให้แก่ครอบครัว นำไปสู่วิถีชีวิตแบบพอเพียง

เกิดประโยชน์ต่องานวิจัย

๑. เป็นการเผยแพร่ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ระดมความคิดเห็น /
สอบถามปัญหา

จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ บริการวิชาการ
โดยใช้วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ผลจากการฝึกอบรม

ผลิตภัณฑ์จากกระบวนการถ่ายทอดความรู้

รายงานการวิจัย เรื่อง

ความพึงพอใจในการบริการของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น

คณะผู้วิจัย

อาจารย์จินดา	เนื่องจำนงค์
ดร.เทพนคร	ทาคง
อาจารย์อารียา	บุญทวี
นางสาวอรรวรรณ	เล็กชะอุ่ม
นางสาวนวลลออ	อนุสิทธิ์

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ประจำปี ๒๕๕๐

ชื่อเรื่อง : ความพึงพอใจในการบริการของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
 คณะผู้วิจัย : อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์ ดร.เทพนคร ทาคง
 อาจารย์อารียา บุญทวี นางอรพรรณ แสงอรุณ นางสาวนวลลออ อนุสิทธิ์
 หน่วยงาน : ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
 ปีงบประมาณ : ๒๕๕๐

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้มารับบริการ ของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น และกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการรับบริการ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ครู – อาจารย์ นักศึกษา ผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏว่า

๑. ความพึงพอใจของผู้รับบริการ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับ มาก ในด้านการบริการเจ้าหน้าที่และในด้านกิจกรรมที่เข้ารับบริการ

๒. ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ผู้รับบริการพึงพอใจ มากที่สุด ได้แก่ ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่

๓. ด้านกิจกรรมที่เข้ารับบริการ ผู้รับบริการพึงพอใจ มากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมที่จัดมีประโยชน์ต่อชุมชน

๔. การมีส่วนร่วมในการรับบริการ ผู้รับบริการมีส่วนร่วมในการอบรมสัมมนา มากที่สุด

Research Title : Satisfaction of the Services Provided by the
Art and Local Culture Center

Researchers : Ajarn Jinda Nuangchamnong, Dr. Thepnakhorn Thakhong,
Ajarn Areeya Boonthawee, Orawan Sangarun,
Ms. Nuanla-or Anusit

Unit : The Art and Local Culture Center

Fiscal Year : 2007 (B.E.2550)

Abstract

The purpose of this study was to investigate the satisfaction of the services provided by the Art and Local Culture Center and participatory processes in services. The samples were teachers, students local leaders and government officials of Huasai Tambon Administration Organization. Statistics used for analyzing data were percentage, means and standard deviation.

The results revealed as follows :

1. The satisfaction of services as a whole is at the “high” level in the aspects of services provided by the officers and the provided activities.
2. The satisfaction of services provided by the officers is at the “highest” level in an aspect of the officers’ knowledge and abilities.
3. The satisfaction of the provided activities is at the “highest” level in an aspect of the usefulness of the activities towards the community.
4. The participation of the people involved in services is at the “highest” level in an aspect of attending the seminar.

ผลของการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

เรื่อง ความพึงพอใจในการบริการของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น

เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ดังนี้

๑. ได้นำผลการวิจัยมาพัฒนาในงานบริการวิชาการแก่นักศึกษาและประชาชน
๒. ในการจัดกิจกรรมได้ให้นักศึกษามีส่วนร่วม โดยเชิญแกนนำนักศึกษา เข้ามาร่วมประชุม เช่น โครงการราชภัฏวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ, โครงการประกวดมารยาทไทย, โครงการทอดกฐิน เป็นต้น

เกิดประโยชน์ต่องานวิจัย

๑. ใช้ในการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา ของหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
๒. สามารถนำมาต่อยอดงานวิจัย คือ กระบวนการพัฒนาการบริการของหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพ

รายงานการวิจัย

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับนักศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

...โดย...

นายจินดา เนื่องจำนงค์

น.ส.อารียา บุญทวี

นายกิจจา สิงห์ยศ

น.ส.อรรณณ เล็กชะอุ่ม

น.ส.นवलลอ อุนุสีทธิ

น.ส.ฐิติรัตน์ เอนกสุวรรณกุล

นายพนธ์ เทียงเจริญ

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จะเชิงเตรา

๒๕๕๐

ชื่อเรื่อง	การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์
ผู้วิจัย	อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์ อาจารย์อารียา บุญทวี อาจารย์กิจจา สิงห์ยศ
ร่วมวิจัย	นางสาวอรรณณ เล็กชะอุ่ม นางสาวนวลลออ อนุสิทธิ์ นางสาวฐิติรัตน์ เอนกสุวรรณกุล นายณพนธ์ เทียงเจริญ
หน่วยงาน	ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
ปีงบประมาณ	๒๕๕๑

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ๒) เพื่อให้ นักศึกษาตระหนักถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จากนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน ๒๔๒ คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่นำหลักความมีภูมิคุ้มกันร้อยละ ๔๓.๘๐ รองลงมาคือหลัก ความพอประมาณ ร้อยละ ๔๑.๓๒ ความมีเหตุผล ร้อยละ ๓๐.๑๖ หลักความรอบรู้ ร้อยละ ๒๓.๑๔ และหลักความมีคุณธรรม ร้อยละ ๒๑.๐๗

ส่วนความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ ๓.๘๘ โดย นักศึกษาประพฤติตนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๑ นักศึกษาคิดว่าจะนำพระราชดำรัสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้กับการดำเนินชีวิตของตนเองได้ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๐ นักศึกษาปฏิบัติตน โดยไม่เอาเปรียบเพื่อนในการเรียนและการทำงานกลุ่ม ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๒ นอกจากนี้ นักศึกษามีความมานะ อดทนต่อการเรียน และแบ่งเบาภาระในครอบครัวในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๗

Abstract

Title: Use of the Philosophy of Sufficiency Economy Applied to the Students in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat Rajanagarindra University

Researchers: Ajarn Jinda Nuangjumnong Ajarn Areeya Boonthawee
Ajarn Kiteha Siwgyot

Co-researchers: Miss Orawan Lekcha-aum Miss Nuanla-or Anusit
Miss Thitirat Aneksuwankul Mr. Nawapan Taengcha-roen

Organization: The Center of Art, Culture and Local

Budget Year: 2008

The objectives of this research are 1) to study the use of the philosophy of sufficiency economy applied to the way of living of the students in the Faculty of Humanities and Social Sciences and 2) to have the students realize the philosophy of sufficiency economy. The data collection was conducted through questionnaires from 242 students in the Faculty of Humanities and Social Sciences. The data were analyzed by the statistical analysis. The statistics of percentage, mean and standard deviation were used.

The research findings were summarized as follows:

In terms of use of the philosophy of sufficiency economy in students' daily lives, it was found that, 43.80% of the students used the principle of self-immunity, 41.32% used the principle of moderation, 30.16% used the principle of reasonableness, 23.14% used the condition of knowledge and 21.07% use the condition of morality, respectively.

In terms of possibility of sufficiency economy application, it was found that, the mean was 3.88. The students were good citizens of the nation, and did not get involved with bad things, mean was 4.11. The students considered the use of the sufficiency economy in their ways of life, mean was 4.10. The students did not unfairly exploit their friends for their own benefits in study and group work, mean was 4.02. In addition, the students were determined, giving effort in their studies and helped their families, mean was 3.97.

ผลของการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

เรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

งานวิจัยที่เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา ดังนี้

๑. ทำให้นักศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ได้
๒. ทำให้นักศึกษาได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปอาหาร, การทำสมุนไพร ทำให้เกิดมีความรอบรู้ทางวิชาการ และสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้

ผลงานวิจัยเกิดประโยชน์ต่อการบริการวิชาการและบูรณาการกับการเรียนการสอน

๑. ได้นำงานวิจัยไปนำเสนองานราชนครินทร์ ครั้งที่ ๔ วันอังคารที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๐.๒๐ น. ณ ห้อง ๒๐๓ อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
๒. ได้นำงานวิจัยไปบูรณาการกับการสอนวิชาหลักปรัชญาพอเพียงของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การประเมินผลการฝึกอบรมเสริมสร้างกิจพอเพียงของ
สถาบันเสริมสร้างกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

คณะผู้วิจัย

อาจารย์จินดา	เนืองฉำวงศ์
อาจารย์อารียา	บุญทวี
อาจารย์กัญญา	สิงห์ยศ
นางสาวอรุณวรรณ	เติกษะอุ่ม
นางสาวนฤตติคุณ	อนันต์สิทธิ์
นางสาวฐิติรัตน์	เจนกสุวรรณกุล
นายณณพันธ์	เที่ยงเจริญ

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา

๒๕๕๒

ชื่อเรื่อง	การประเมินผลการฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ผู้วิจัย	นายพนธ์ เทียงเจริญ
ผู้ร่วมวิจัย	นางสาวอรรณ เล็กชะอุ่ม นางสาวนวลลอ อุนสิทธิ นางสาวฐิติรัตน์ เอนกสุวรรณกุล
ที่ปรึกษา	อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์ อาจารย์อารียา บุญทวี อาจารย์กิจจา สิงห์ยศ
หน่วยงาน	ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
ปีงบประมาณ	๒๕๕๒

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้เข้ารับการอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยปรากฏว่า

๑. ความคิดเห็นของหลักสูตรการฝึกอบรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านความทันสมัยของเนื้อหาที่ได้รับการฝึกอบรม ความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้อบรม ประโยชน์ในการนำไปพัฒนาตนเอง ประโยชน์ในการนำไปพัฒนาอาชีพที่ประกอบในปัจจุบันหรือในอนาคต เป็นการเสริมความรู้ตามนโยบายของรัฐบาล

๒. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก วิทยากรมีการกำหนดจุดหมายขอบข่ายและกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่าง อาจารย์และผู้เรียน มีกิจกรรมฐานการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการนำไปพัฒนาการประกอบอาชีพ มีการเปิดโอกาสให้ฝึกทักษะด้วยตนเอง มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามถึงความรู้ในการอบรม มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเวลา

๓. ความคิดเห็นในผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้อบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ผู้อบรมสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากฐานการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้อบรมสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมในครั้งนี้ไปปรับปรุงและพัฒนาไปอาชีพที่ประกอบอยู่ในปัจจุบันได้ ผลและประโยชน์ที่ได้จากการอบรม ผู้อบรมสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ได้

Abstract

Title: Evaluation of Sufficiency Economy Training Conducted by Sufficiency Economy Institute, Rajabhat Rajanagarindra University

Researcher: Mr. Nawapan Taengcha-roen

Co-researchers: Miss Orawan Lekcha-aum Miss Nuanla-or Anusit
Miss Thitirat Aneksuwankul

Advisors: Ajarn Jinda Nuangjumnong Ajarn Areeya Boonthawee
Ajarn Kitcha Singyot

Organization: The Center of Art, Culture and Local

Budget Year: 2009

The objective of this research is to evaluate the sufficiency economy training of Sufficiency Economy Institute, Rajabhat Rajanagarindra University. The samples were participants of sufficiency economy training course conducted by Sufficiency Economy Institute, Rajabhat Rajanagarindra University. The statistics of percentage and mean were used

The research findings were summarized as follows:

1. The opinion of training course in overview was at high level, especially the update content, being consistent with the background knowledge of the participants, benefits for self-improvement and benefits for career development presently or in the future according to the government policy.
2. The opinion of education procedure in overview was at high level. The instructors clearly defined goals, scope and activities of sufficiency economy. There were experiences shared between instructors and learners. At each learning base, there were activities which are suitable for career development. The learners had opportunity to practice on their own and were allowed to ask for more information. In addition, time schedule was suitable for learning.
3. The opinion of course outcome in overview was at high level. Participants had knowledge and had understood the sufficiency economy. Participants were able to use their knowledge and experiences from learning base to be applied in their daily lives. Participants were able to use the knowledge from this training to improve and develop their present career. Finally, participants could be the instructors to educate people in the community.

ผลของการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

เรื่อง การประเมินผลการฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

งานวิจัยที่เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา ดังนี้

๑. ผู้เข้าอบรมได้ทราบแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๒. ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรม เช่น การทำนํ้ายาเอนกประสงค์ การทำปุ๋ยชีวภาพ การทำนํ้าส้มคว้นไม้ ซึ่งสามารถนำไปใช้กับงานทางการเกษตร และสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียงได้

งานวิจัยเกิดประโยชน์ต่องานวิจัย

๑. สามารถนำไปพัฒนาฐานศูนย์ฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ได้ตีพิมพ์งานวิจัยลงในวารสารราชนครินทร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑๗ มกราคม – มิถุนายน

๒๕๕๓

ชื่อเรื่อง	การศึกษากระบวนการเพิ่มทุนทางสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยมะพร้าว
ผู้วิจัย	นายณพนธ์ เทียงเจริญ
ผู้ร่วมวิจัย	นางสาวอรรณ เล็กชะอุ่ม นางสาวนวลลอ อณูสิทธิ์ นางสาวฐิติรัตน์ เอนกสุวรรณกุล
ที่ปรึกษา	อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์ อาจารย์อารียา บุญทวี อาจารย์กิจจา สิงห์ยศ
หน่วยงาน	ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
ปีงบประมาณ	๒๕๕๓

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการและกระบวนการเพิ่มทุนด้วยมะพร้าวและทราบว่ามะพร้าวมีคุณค่าทางภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านใดบ้างและการสร้างกระบวนการถ่ายทอดในการเพิ่มทุนด้วยมะพร้าว ผลการวิจัยปรากฏว่า

มะพร้าวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มทุนทางสังคม ๑) ในด้านอาหารคาวและหวาน ซึ่งใช้กะทิเป็นส่วนประกอบ แยกต่าง ๆ เช่น แกงเจียวหวาน แกงพะแนง แกงบัวต่าง ๆ เป็นต้น ใช้เนื้อมะพร้าวเป็นส่วนประกอบ ขนมชนิดต่าง ๆ เช่น ขนมจาก วุ้นมะพร้าวอ่อน มะพร้าวแก้ว ข้าวโพดคลุก เกสรลำเจียก เป็นต้น ใช้ส่วนของลำต้นเป็นส่วนประกอบอาหารที่มีส่วนประกอบของยอดมะพร้าว เช่น แกงเจียวหวานเนื้อสัตว์ยอดมะพร้าว ห่อหมกยอดมะพร้าว แกงส้มยอดมะพร้าว กระเพาะปลา ยอดมะพร้าว เป็นต้น ๒) ด้านสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ในครัวเรือน ๓) ด้านเครื่องประดับ ตกแต่งบ้าน พวงกุญแจ ที่ปักธูป โคมไฟ ที่เปิดซองจดหมาย เขิงเทียน ๔) ด้านความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ กะลาตาเดียว ๕) การแพทย์แผนไทย กะลानวดฝ่าเท้า ๖) ด้านการประดิษฐ์ของเล่นเด็ก เต่ากะลา กะลาประคบ โกงแกงกะลา (เดินกะลา) ๗) ด้านสมุนไพรต้มน้ำมะพร้าว นำมาสกัดเป็นน้ำเกลือ แก้วร้อนใน รักษาฝีซ่าน แก้กลิ้นไส้อาเจียน แก้กตาอักเสบ แก้กโรคบิด บำรุงผิวพรรณ แก้กปัสสาวะขัด แก้กปวดศีรษะ แก้กพิษเบื่อเมา แก้กวิงเวียน เมา ปวดท้อง แก้กเมาเหล้า แก้กไอ น้ำมันมะพร้าวช่วยป้องกันโรคหัวใจ โรคเมเร็ง โรคเบาหวาน โรคอ้วน โรคข้อเสื่อมและโรคอื่นๆ ใช้ น้ำมันมะพร้าวทาหน้าเพื่อรักษาโรคกระดุก ปวดเมื่อย รักษาผิวไม่ให้กร้านแตกและเหี่ยวแห้ง ตลอดจนใช้น้ำมันมะพร้าวชโลมผมให้ดกดำเป็นเงางาม กะลานวดฝ่าเท้า ๘) ด้านพลังงานสามารถทำไปไอดีเซล ๙) ด้านเกษตรกรรมเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ๑๐) ด้านอุตสาหกรรม สามารถแปรรูปเป็นถ่านกะลามะพร้าวอัดแท่ง กะทิปรุงอาหารในรูปของบริษัท และอุตสาหกรรมการแปรรูปมะพร้าวเพื่อใช้เป็นวัสดุในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย

ผลของการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

เรื่อง การศึกษากระบวนการเพิ่มทุนทางสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยมะพร้าว

งานวิจัยที่เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา ดังนี้

๑. เกิดการจัดการความรู้ เรื่องมะพร้าวและได้นำประโยชน์ของมะพร้าวในเรื่องการแปรรูปเป็นอาหารหวาน เช่น ทำขนมจาก ไปสอนนักเรียน และ นักศึกษาหอพัก (บางคล้า) ในโครงการต้นกล้าวัฒนธรรม และโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔ ณ ศูนย์วิชาการท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ บางคล้า

งานวิจัยเกิดประโยชน์ต่องานวิจัย

๑. ได้นำงานวิจัยไปเผยแพร่และจัดนิทรรศการในงานราชชนครินทร์วิจัย ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๔ – ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ณ ลานหน้าอาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

๒. ได้ถอดองค์ความรู้จากงานวิจัยมาเขียนบทความลงในวารสารของศูนย์ศิลปะฯ ในชื่อเรื่อง “กว่าจะเป็นขนมจาก”

บทความ

กว่าจะเป็นขนมจาก ที่สังเคราะห์มาจากงานวิจัย เรื่อง การศึกษากระบวนการ เพิ่มทุนทางสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยมะพร้าว

นวพันธ์ เทียงเจริญ
ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณ

ขนมไทยนั้นเกิดขึ้นมานานนับแต่ประเทศไทยยังคงใช้นามประเทศว่าสยาม โดยมี การนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบที่มีต้น กำเนิดในท้องถิ่น เครื่องมือเครื่องใช้อันแสดงถึงความชาญฉลาดของประชากรที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น นั้นๆตลอดจนวัฒนธรรมการกินอยู่ที่มีเอกลักษณ์ อันโดดเด่นในแต่ละภูมิภาคและท้องถิ่น อันแสดงถึง ความชาญฉลาดของชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆซึ่งมักจะมีการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ส่วนต่าง ๆ ของพืชมารังสรรค์จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการกินอยู่อย่างอารยะเหนือกว่าชนชาติใดในโลก

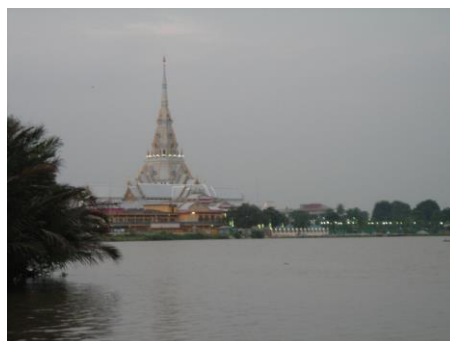
ประวัติขนมจาก

จากเป็นพืชที่ผูกพันกับวิถีชีวิตคนไทยมาช้านานหากเราได้ชมภาพยนตร์หรือละครย้อนยุคจะ สังเกตได้ว่าบรรพบุรุษของพวกเราชาวไทยมีการใช้ประโยชน์ของใบจากเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนิน ชีวิตประจำวันเพราะฉะนั้นการถือกำเนิดขึ้นของขนมจากจึงน่าจะยาวนานดังที่บรรพบุรุษของพวกเรา ชาวไทยได้นำส่วนต่างๆของจากมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขนมจากไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่ามีการคิดค้นและทำขึ้นครั้งแรกเมื่อใด จากข้อมูลที่ ได้จากการสอบถามผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาอยู่บริเวณวัดหลวงพ่อบุทธโสธร ได้บอกเล่าสืบต่อกันมาว่า มี การทำสืบทอดกันมานับ ๑๐๐ ปี

ขนมจากถือเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่มีต้นจากเป็นต้นไม้มะพร้าวที่มีอยู่มากี แห่งในประเทศไทยขนมจากเป็นขนมไทยอีกชนิดหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอารยชนของคนใน ท้องถิ่นนั้นๆที่คิดค้นและรังสรรค์ขนมจากขึ้น

ต้นจาก (Mangrove Palm)

ชื่อพฤกษศาสตร์ ของต้นจากคือ *Nypa fruitcans*

ต้นจาก ขึ้นอยู่ตามริมลำน้ำและตามที่ดินตะกอน ที่ลุ่มริมฝั่งและป่าชายเลนใกล้ชายฝั่งและป่าชายเลน โดยเฉพาะบริเวณใกล้ปากแม่น้ำสายต่าง ๆ โดยพบตั้งแต่ประเทศศรีลังกา ชายฝั่งด้านตะวันออกของประเทศอินเดีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้, ฟิลิปปินส์, หมู่เกาะโซโลมอน, ตอนเหนือของออสเตรเลีย, และหมู่เกาะริวเกีย (หรือโอกินาวา) ของประเทศญี่ปุ่น

ลักษณะ แตกต่างจากพืชวงศ์ปาล์มอื่นๆ หลายอย่าง เช่น ลักษณะของช่อดอกและ ลำต้น จะต้องจัดอยู่ในวงศ์ย่อยของ ต้น จะต้องจัดอยู่ในวงศ์ย่อยของ ตัวเองแยกต่างหาก ดอกแต่ละดอกเป็นดอกเพศเดียว แต่ในช่อดอกหนึ่งนั้นจะมีทั้ง ดอกตัวผู้ และดอกตัวเมียเมื่อเมล็ดเริ่มแก่ก็จะงอกรากตั้งแต่เมล็ดยังคงติดอยู่กับทะลาย เมื่อแก่เต็มที่ก็จะหล่นลงน้ำ และลอยไปกับสายน้ำก่อนจะไปติดตามสันดอน หรือตลิ่งที่อยู่ห่างออกไปเพื่อเติบโตเป็นต้นใหม่ต่อไป ลำต้นของต้นจากนั้นอยู่ใต้ดิน โดยจะแตกหน่อใหม่ออกไปเรื่อยๆ ในลักษณะทวิคูณ (Dichotomous) คือจากหนึ่งก็จะแตกออกเป็นสองต้น จากนั้นก็จะกลายเป็นสี่, แปด, สิบหก, สามสิบสอง ไปเรื่อย ๆ ตามลำดับหลักฐานทางฟอสซิลแสดงให้เห็นว่า ต้นจากนี้ถือกำเนิดขึ้นหลายล้านปีมาแล้ว และคาดว่าจะเป็นหนึ่งในพืชใบเลี้ยงเดี่ยวชนิดแรก ๆ ที่วิวัฒนาการขึ้นมา เนื่องจากการพบฟอสซิลของละอองเกสรของดอกจาก ในตะกอนดินยุคอีโอซีน (Eocene) (ประมาณ ๖๐ ล้านปี) จากบริเวณใกล้ ๆ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นหลักฐานหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าในอดีตภูมิอากาศของโลกนั้นแตกต่างไปจากปัจจุบัน

ในปัจจุบันนี้ต้นจากจะพบเฉพาะในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และพื้นที่ใกล้เคียงเท่านั้น

ส่วนประกอบหลักของขนมจาก

ใบจาก

เป็นพืชในวงศ์ปาล์ม ลักษณะของช่อดอกและลำต้นดอกแต่ละดอกเป็นดอกเพศเดี่ยวแต่ในช่อดอกแต่ละช่อดอกนั้นจะมีทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมียเมื่อเมล็ดเริ่มแก่จะมีรากงอกออกจากเมล็ดแต่เมื่อยังคงติดอยู่กับทะลาย เมื่อแก่เต็มที่จะหล่นลงน้ำและลอยไปก้นน้ำก่อนจะไปติดกับสันดอนหรือตลิ่งที่อยู่ห่างออกไปเพื่อเติบโตเป็นต้นใหม่

นอกจากบรรพบุรุษของเราจะนำใบจากมาทำขนมจากแล้วท่านยังนำส่วนต่างๆของมันมาทำประโยชน์ในงานประเพณีหรือที่อยู่อาศัย เช่น ฐานของกระทงลอย ใบอ่อนนำมาใช้วนกับยาตั้งไว้สูบได้คล้ายกับบุหรี เป็นต้น

เคล็ดลับการเลือกใบจากที่ใช้ในการทำขนมจาก

ใบจากต้องแก่จนมีสีเขียวเข้มและมีขนาดไม่เล็กไม่ใหญ่จนเกินไป

มะพร้าว

เป็นพืชในวงศ์ปาล์มอีกชนิดหนึ่งที่มนุษย์รู้จักนำมาใช้ประโยชน์กันมาแต่อดีตกาลตั้งแต่เกิดจนตาย รวมทั้งขนมจากที่ถือว่ามะพร้าวมีความสำคัญอย่างมากเราสามารถรับประทานผลมะพร้าวได้ทุกช่วงวัยของผลมะพร้าว

เคล็ดลับการเลือกใช้มะพร้าวที่ใช้ในการทำขนมจาก

การทำขนมจากเราสามารถที่จะบันทาลให้ขนมจากของเรามีความนุ่มละมุนต่อลิ้นทานแล้วมีความสุขและประทับใจนี้ถึงผู้ทำขนมหรือทานแล้วรู้สึกเป็นอริกับลำคอของผู้รับประทานได้ด้วยตัวเราเองด้วยการจัดหามะพร้าวสองช่วงวัยคือมะพร้าวที่จะนำมาชูดละเอียดยนั้นควรจะเป็นมะพร้าวที่ไม่อ่อนหรือแก่จนเกินไปหรือที่เราเรียกว่ามะพร้าวที่มืทิกและสำหรับมะพร้าวที่จะนำมาเป็นตัวดึงดูตให้ผู้พบเห็นอยากรับประทานขนมจากของเรานั้นควรจะเป็นมะพร้าวอ่อนที่มีเนื้อหนากว่ามะพร้าวอ่อนที่รับประทานกันตามชายทะเลและสถานที่ท่องเที่ยวหรือที่เรียกว่ามะพร้าวเนื้อกึ่งนั่นเอง

ข้าวเหนียว

ข้าวเหนียวเป็นข้าวที่ลักษณะเด่นคือการติดกันเหมือนกาวของเมล็ดข้าวที่สุกแล้วปลูกมากทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) ของประเทศไทยและประเทศลาว ด้วยภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยที่ได้นำข้าวเหนียวมาบดหรือโม่ให้ละเอียดแล้วนำมาเป็นส่วนประกอบหลักในขนมไทยที่หลากหลาย เช่น ขนมต้มขาว ต้มแดงซึ่งเป็นขนมมงคลตามความเชื่อของพราหมณ์

เคล็ดลับในการเลือกแป้งข้าวเหนียวที่จะใช้ในการทำขนมจาก

แป้งข้าวเหนียวนับเป็นส่วนประกอบหลักของขนมจากที่จะขาดไม่ได้เพราะถ้าขาดแล้วขนมจากของเราจะไม่มีกลิ่นเหนียว การเลือกใช้แป้งข้าวเหนียวในการทำขนมจากของเรานั้นควรเลือกใช้แป้งข้าวเหนียวที่ผลิตมาจากข้าวเหนียวที่เก็บเกี่ยวใหม่ (ข้าวใหม่) และในการเลือกใช้แป้งข้าวเหนียวดำควรเป็นข้าวเหนียวดำที่ผ่านการโม่ละเอียดใหม่อยู่ในบรรจุภัณฑ์ที่สะอาดและปราศจากร่องรอยจากการทำลายของสัตว์เชื้อโรคต่าง ๆ

น้ำตาล

น้ำตาลเป็นสารให้ความหวานในขนมไทยทุกชนิดในประเทศไทยมีน้ำตาลที่ผลิตได้จากพืชหลายอย่าง เช่น อ้อย ตาล และมะพร้าว

เคล็ดลับในการเลือกใช้น้ำตาล

ในการทำขนมจากการเลือกใช้น้ำตาลเราควรให้ความสำคัญ เพราะ น้ำตาลเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้ความหวานของขนมจากมีความแตกต่างกัน ในการทำขนมจากควรเลือกใช้น้ำตาลปี๊บที่ทำมาจากมะพร้าวเพราะจะให้ความหอมและหวานที่กลมกล่อมมากกว่าน้ำตาลที่ทำมาจากพืชชนิดอื่น

น้ำมันพืช

น้ำมันพืชเป็นน้ำมันที่สกัดได้จากพืชและเป็นน้ำมันที่ไม่มีคลอเรสเตอรอล

เคล็ดลับในการเลือกใช้น้ำมันพืช

ในการเลือกใช้น้ำมันพืชที่ใช้ในการทำขนมจากควรเป็นน้ำมันปาล์มเพราะมีจุดเดือดที่สูงกว่าน้ำมันถั่วเหลืองและควรซื้อน้ำมันพืชที่มีมาตรฐานและแหล่งผลิตที่ชัดเจนและไม่มีการปนเปื้อน

เผือก

เผือก พืชมีหัวใต้ดินให้สารอาหารประเภทคาร์โบไฮเดรตที่ชาวไทยและชาวภูมิภาคเอเชียรู้จักดี เช่น ชาวจีนที่นำเอาเผือกมาทำเป็นได้ทั้งอาหารคาวและหวาน รวมทั้งไทยเองที่มีการนำเอาเผือกมาทำเป็นอาหารที่หลากหลาย เช่น เผือกกวน แกงบวดเผือก เป็นต้น

เคล็ดลับการเลือกใช้เผือกในการทำขนมจาก

ควรใช้เผือกที่มีลักษณะหยาบหรือที่เรียกว่าเผือกหอมนั่นเอง

เกลือ

เกลือเป็นสารให้ความเค็มซึ่งในอดีตกาลเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นแหล่งผลิตใหญ่และมีคุณค่าทางเศรษฐกิจจนเกิดสงครามแย่งเกลือขึ้นในประวัติศาสตร์ ในเกลือมีสารไอโอดีนที่ช่วยป้องกันโรคคอหอยพอกได้

เคล็ดลับการเลือกใช้เกลือในการทำขนมจาก

การเลือกใช้เกลือในการทำขนมจากควรเลือกใช้เกลือป่นที่สะอาดมีสีขาวไม่มีสิ่งเจือปนอยู่ในบรรจุภัณฑ์ที่มิดชิด

ขนมจาก

ส่วนผสม

๑. มะพร้าวขูด	๑๐๐๐	กรัม	๒. แป้งข้าวเหนียวขาว	๕๐๐	กรัม
๓. แป้งข้าวเหนียวดำ	๑๐๐	กรัม	๔. น้ำตาลปี๊บ	๘๐๐	กรัม
๕. น้ำมันพืช	๓๐๐	กรัม/เกลือ๕๐กรัม	๖. ผีอกขูดเส้น	๒๐๐	กรัม
๗. มะพร้าวอ่อนขูดเส้น	๓๐๐	กรัม			

อุปกรณ์

๑. ไบจาก	๒๐๐๐	กรัม	๒. ไม้กลัด	๑๐๐	กรัม
๓. ช้อนสำหรับตัก			๔. กะละมังสำหรับผสม		
๕. ผ้าสำหรับทำความสะอาดไบจาก			๖. เตา/ถาดสำหรับย่าง		

วิธีทำไส้ขนมจาก

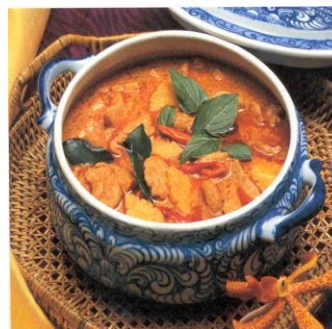
๑. ผสมมะพร้าวขูด/น้ำตาลปี๊บให้เข้ากัน
๒. ใส่แป้งข้าวเหนียวดำผสมให้เข้ากันกับขั้นตอนที่ ๑
๓. ใส่แป้งข้าวเหนียวขาว/น้ำมันพืช/เกลือผสมให้เข้ากัน
๔. ใส่ผีอกขูดฝอย/มะพร้าวอ่อนขูดเส้นผสมให้เข้ากัน

วิธีห่อขนมจาก

๑. ทอนใบจากและทำความสะอาด
๒. ตักไส้ขนมที่ผสมไว้ตามความชอบ
๓. นำไม้กลัดมากลัดหัวกลัดท้าย

หมายเหตุ

ตามส่วนผสมข้างต้นจะได้ขนมจากประมาณ ๑๕๐ อัน
ถ้าผสมส่วนผสมทุกอย่างแล้วได้ไส้ขนมที่แข็งเกินไปควรเติมน้ำสะอาดเพื่อให้ขนมมีความเหนียวพอสมควร

การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยหญ้าแฝก
กรณีศึกษา : ค่ายออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก
ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

คณะผู้วิจัย

นายจินดา	เนื่องจำนงค์	ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
นางสาวอารียา	บุญทวี	รองผู้อำนวยการศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
นายหวพันธุ์	เที่ยงเจริญ	นักวิจัยศิลปะ วัฒนธรรม
นายณัฐปนนท์	สิงห์ยศ	นักวิชาการศึกษาด้านศิลปะ วัฒนธรรม
นางสาวอรรวรรณ	เล็กชะอุ่ม	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
นางสาวนวลลออ	อนุสิทธิ์	นักวิชาการช่างศิลป์
นางสาววิจิตรรัตน์	เอนกสุวรรณกุล	นักวิชาการศึกษา

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

๒๕๕๓

ชื่อเรื่อง : การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยหญ้าแฝก กรณีศึกษา
ค่ายออกแบบ ผลิตภัณฑ์ จากใบหญ้าแฝก ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

คณะผู้วิจัย : อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์ อาจารย์อารียา บุญทวี
นายณพนธ์ เทียงเจริญ นายกิจจา สิงห์ยศ
นางสาวอรรวรรณ เล็กชะอุ่ม นางสาวนวลลออ อนุสิทธิ์
นางสาวฐิติรัตน์ เอนกสุวรรณกุล

บทคัดย่อ

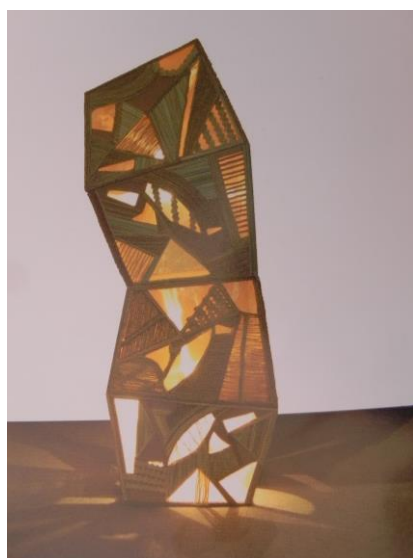
การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการสร้างองค์ความรู้ด้วยหญ้าแฝก โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมประกวดค่ายออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๑ สถาบัน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗๗ รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๒๒ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาจะเป็นแบบซ่อนเร้น Tacit Knowledge กล่าวคือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากความสามารถและเชี่ยวชาญพิเศษของตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า

๑. นักศึกษาที่เข้าร่วมประกวด มีการพัฒนาองค์ความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากหญ้าแฝกโดยส่วนใหญ่ เป็นเฟอร์นิเจอร์ หัตถกรรม และเครื่องประดับ

๒. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า หญ้าแฝกมีประโยชน์ในการอนุรักษ์หน้าดิน รองลงมาสามารถนำไปใช้ในงานหัตถกรรมและตกแต่งบ้าน

๓. การศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก ในค่ายออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากใบหญ้าแฝก นักศึกษาที่เข้าประกวดส่วนใหญ่พัฒนาผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝกเป็น โคมไฟ มากที่สุด

Abstract

Title : Knowledge Construction and Product Development by
Burmuda Grass Utilization

Case Study: Camp for Designing Products Made of Burmuda Grass,
Organized by PTT Public Company Limited

Researchers: Ajarn Jinda Nuangchamnong Ajarn Areeya Boonthawee
Mr. Nawaphan Taengcha-roen Mr. Kiteha Singyot
Miss Orawan Lack chaum Miss Nuanla-or Anusit
Miss Thitirat Aneksuwankul

The objective of this research was to study the knowledge construction by burmuda grass utilization, of the university students who attended the camp for designing and developing products made of the burmuda grass, which was organized by PTT Public Company Limited. The students were from 11 educational institutes, female 57.77% and male 42.22% respectively. Learning process of students was the tacit knowledge; it was from their own ability and proficiency.

The research findings were summarized as follows:

- 1) The students who attended the camp developed the knowledge in processing burmuda grass products to furniture, handicraft and accessories, respectively.
- 2) Most students considered that burmuda grass is useful for soil surface conservation, handicraft and house decoration, respectively.
- 3) Most of them, developed the burmuda grass products as lanterns.

ผลของการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

เรื่อง การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยหญ้าแฝก กรณีศึกษาค่ายออกแบบผลิตภัณฑ์ จากใบหญ้าแฝก ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

งานวิจัยที่เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา ดังนี้

๑. เป็นการสืบสานโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
๒. นักศึกษาได้แสดงความสามารถในการนำหญ้าแฝกมาแปรรูปเป็นผลผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น โคมไฟ, แก้ว, กระเป๋า, ชุดรับแขก เป็นต้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาไทย

ผลงานวิจัยเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน

๑. ได้ส่งเคราะห์งานวิจัยเขียนเป็นบทความเศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาองค์ความรู้ผลิตภัณฑ์หญ้าแฝก
๒. ได้นำผลผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก เผยแพร่โดยจัดนิทรรศการให้กับนักเรียน นักศึกษา และคณาจารย์ ผู้สนใจ เครือข่ายหน่วยงานภายนอก ได้ศึกษา เรียนรู้ กระบวนการคิดและออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่เกิดจากคุณค่าของหญ้าแฝก

บทความ

เศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาองค์ความรู้ผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกที่สังเคราะห์ จากงานวิจัย เรื่อง

การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยหญ้าแฝก กรณีศึกษาค่ายออกแบบ
ผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

อ.จินดา เนื่องจำนงค์
อ.อารียา บุญทวี

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำริให้มีการทดลองปลูกหญ้าแฝก เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อฟื้นฟูดินที่เสื่อมโทรม ตลอดจนทดลองพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพ ภูมิประเทศ และภูมิอากาศในแต่ละท้องถิ่นของประเทศไทย งานทดลองเหล่านี้เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๓๔ หลังจากนั้นก็มี การประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับประชาชนในสื่อต่าง ๆ การทำแปลงสาธิตหรือแปลงตัวอย่าง เพื่อแสดงให้เห็นถึงวิธีการปลูกที่หลากหลายรูปแบบ การสร้างความเข้าใจ เรื่องหญ้าแฝก ไปยังเกษตรกร โดยตรง ทั้งหมดนี้ เป็นการดำเนินงานที่ยาวนานและต่อเนื่องกว่า ๑๙ ปี แต่การปลูกหญ้าแฝกก็ดูเหมือนเพิ่ง “แตกกอ” ถ้าเทียบกับจำนวนมหาศาลของพื้นที่ ที่ควรจะต้องมีการป้องกันการชะล้างหน้าดิน เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะหญ้าแฝก ไม่เหมือนหญ้าที่เป็นวัชพืช รากของหญ้าแฝก เติบโตในแนวตั้งหยั่งลึกถึง ๓ เมตร การปลูกหญ้าแฝกเรียงแถวเป็นกำแพง จึงสามารถช่วยยึดหน้าดิน และป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ปมต่าง ๆ ในรากมีคุณสมบัติดูดความชื้น ทำให้น้ำดินที่อยู่บริเวณที่ปลูกหญ้าแฝกมีความอุดมสมบูรณ์ (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ; ๒๕๕๑;๙) นอกจากนี้ ยังมีลักษณะพิเศษของลำต้นเมื่อหญ้าแฝกมีอายุใกล้ออกดอกจะแตกหน่อและรากไม่ออกมาเสมอเมื่อตะกอนดินทับถมจึงสามารถตั้งกอใหม่ได้ ความสามารถในการกระตุ้นให้แตกหน่อ ต้นและใบหญ้าแฝกสามารถนำไปใช้เป็นวัสดุคลุมดิน รักษาความชุ่มชื้นและเพิ่มแร่ธาตุอาหารให้แก่ดินเมื่อย่อยสลายแล้ว เช่นเดียวกับ ปุ๋ยหมัก นอกจากนี้ พันธุ์หญ้าแฝก สายพันธุ์ที่มาจากอินเดียนำไปเลี้ยงปลาจีนได้ ใบหญ้าแฝกเมื่อแห้งดีนั้นสามารถนำไปแปรรูปเป็น พวงหรีด หรือดอกไม้ประดิษฐ์ เครื่องจักสาน

จากสรรพคุณดังกล่าว ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ ได้เล็งเห็นว่า พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๘ มหาวิทยาลัย มีหน้าที่ (๗) ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมทั้งแสวงหาแนวทาง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัด การ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุล และยั่งยืน (๘) ศึกษาวิจัย ส่งเสริม และสืบสาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ดังนั้น การใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ ดินและน้ำในประเทศไทย เริ่มขึ้นอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๔ จากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ให้มีโครงการทดลองตามพระราชดำริครั้งแรก เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย และศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทรงให้พิจารณาปลูกอย่างสอดคล้อง

และเหมาะสมกับภูมิประเทศ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ “การปลูกหญ้าแฝกบนพื้นที่ภูเขา” ให้ปลูกตามแนวขวางความลาดชัน รวมถึงในร่องน้ำ เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดินและกักเก็บความชื้นไว้ให้ดินอีกด้วย “การปลูกหญ้าแฝกบนพื้นที่ราบ” โดยปลูกรอบแปลงปลูก แปลงละ ๑ – ๒ แนวหรือปลูกตามร่อง สลับกับพืชไร่ เพื่ออนุรักษ์ความสมบูรณ์ของดิน และกักเก็บความชื้นในดิน นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้เล็งเห็น ความสำคัญและประโยชน์ของหญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำตามแนวพระราชดำริ จึงได้จัดกิจกรรมการประกวด พัฒนา รมรงค์ การใช้หญ้าแฝก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเริ่มขึ้นในปี ๒๕๔๙ เพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๖๐ ปี ในค่ายออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกสืบเนื่องจากประโยชน์ ดังกล่าว ผู้เขียนจึงขอแนะนำการวิจัย เรื่อง การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยหญ้าแฝก กรณีศึกษาค่ายออกแบบ พัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มาสังเคราะห์เชื่อมโยงกับแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ให้เกิดคุณค่าทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของคนไทยในปัจจุบัน แม้ว่าจะยังอยู่ในระยะเริ่มต้น แต่ถือได้ว่าเป็นการดำเนินการพัฒนาที่ต่อเนื่องและต่อยอดจากแนวทางการพัฒนาด้วยการเพิ่มคุณค่า (Value creation) ของสินค้าและบริการบนฐานความรู้ และนวัตกรรมซึ่งได้ขับเคลื่อนการพัฒนาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๔๐ – ๒๕๔๔) จนถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดกรอบแนวคิดของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไว้ คือ “ระบบเศรษฐกิจที่ผสมผสานทรัพยากรสินทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเอกลักษณ์ความเป็นไทย เข้ากับความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัว มีการออกแบบและนวัตกรรมของตนเอง ซึ่งจะเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจสร้างงาน สร้างรายได้ ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยในที่สุด

องค์ประกอบหลักของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๕๒ : ๕ – ๖)

๑. การสืบทอดวัฒนธรรมและมรดกวัฒนธรรม (Heritage) เช่น แหล่งประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยว งานฝีมือ งานหัตถกรรม
๒. ศิลปะ (Arts) เช่น ศิลปะการแสดงต่าง ๆ และทัศนศิลป์
๓. สื่อ (Media) เช่น ภาพยนตร์ และวีดิทัศน์ การพิมพ์การกระจายเสียง
๔. งานสร้างสรรค์ (Functional Creation) เช่น การออกแบบแฟชั่น สถาปัตยกรรม

หญ้าแฝกกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงตระหนักถึงสภาพปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นและทรงตระหนักถึงศักยภาพของหญ้าแฝกซึ่งเป็นพืชที่ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและอนุรักษ์ความชุ่มชื้นไว้ในดินจึงได้มีพระราชดำริ ให้ดำเนินการศึกษาทดลองเกี่ยวกับหญ้าแฝก ซึ่งเป็นวิธี การ

ใช้เทคโนโลยีแบบง่าย ๆ เกษตรกรสามารถดำเนินการได้เองทั้งยังไม่ต้องดูแลรักษามากนัก และประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่าวิธีอื่น ๆ ด้วย

จากพระปรีชาสามารถที่ได้พระราชดำริในการนำหญ้าแฝกมาใช้ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ จึงเป็นที่มาของการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล International Merit Awards จากสมาคมอนุรักษ์ดินและน้ำนานาชาติ (IECA) ในฐานะที่ทรงเป็นผู้นำในการใช้หญ้าแฝกอนุรักษ์จนประสบความสำเร็จและแพร่หลายไปยังนานาชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการศึกษาทดลองเกี่ยวกับหญ้าแฝกและการสนองพระราชดำริเกี่ยวกับหญ้าแฝกเป็นไปอย่างถูกต้องสอดคล้องกัน สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) จึงได้รวบรวมพระราชดำริ ที่ได้พระราชทานไว้ในโอกาสต่าง ๆ ตามลำดับเวลาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไปโดยได้พระราชทานพระราชดำริรวมทั้งหมด ไม่ต่ำกว่า ๒๙ ครั้ง ซึ่งจะยกตัวอย่างพอสังเขป ดังนี้

เมื่อวันที่ ๒๒ และ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานพระราชดำริ กับนายสมเด็จ ดันติเวชกุล เลขาธิการ กปร. ในขณะนั้น ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นับเป็นการพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับหญ้าแฝกครั้งแรก สรุปได้ดังนี้

๑. ให้ศึกษาทดลองการปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน ในพื้นที่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาและพื้นที่อื่น ๆ ที่เหมาะสมอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริและศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒. การดำเนินการศึกษาทดลองการปลูกหญ้าแฝก ให้พิจารณาลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งแบ่งได้ ๒ ลักษณะ ของพื้นที่ ดังนี้

๒.๑ การปลูกหญ้าแฝกบนพื้นที่ภูเขาให้ปลูกหญ้าแฝกตามแนวขวางของความลาดชัน และในร่องน้ำของภูเขา เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน และเก็บความชื้นในดินไว้ด้วย

๒.๒ การปลูกหญ้าแฝกบนพื้นที่ราบ

๓. ผลของการศึกษาทดสอบ ควรเก็บข้อมูลทั้งทางด้านการเจริญเติบโตของลำต้นและรากความสามารถในการอนุรักษ์ ความสมบูรณ์ของดินและเรื่องพันธุ์หญ้า ต่าง ๆ ด้วย

ดังนั้น จากคุณค่าของหญ้าแฝก ทำให้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้จัดกิจกรรมการประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๙ เพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ซึ่งเมื่อวันที่ ๔ - ๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๒ บริษัท ปตท. ได้เลือกมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (บางคล้า) ในการจัดโครงการค่ายออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกโดยใช้ศูนย์วิชาการท้องถิ่น เป็นที่จัดการประกวด จึงทำให้ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น ได้ทำงานวิจัยในการสร้างองค์ความรู้ของหญ้าแฝกและสามารถสังเคราะห์ได้ว่านักศึกษาสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกได้ ดังนี้

นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เข้าประกวด ร่วมตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๑ สถาบัน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๒๒ เพศหญิง ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗๗ ทั้งนี้สรุปองค์ความรู้ด้านหญ้าแฝก ได้ดังนี้

มหาวิทยาลัย/สถาบัน	องค์ความรู้ในการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก	ประโยชน์จากหญ้าแฝก
๑. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	๑. เฟอร์นิเจอร์ ๒. หัตถกรรม/เครื่องประดับ ๓. กระเป๋า	๑. ป้องกันการพังทลายของดิน ๒. ไปต่อยอดผลิตภัณฑ์
๒. มหาวิทยาลัยนเรศวร	๑. ตกแต่งบ้าน ๒. เฟอร์นิเจอร์และบรรจุภัณฑ์ ต่าง ๆ	๑. วัสดุธรรมชาติไม่เป็นมลภาวะต่อ สิ่งแวดล้อม ๒. รักษาดินและอุ้มน้ำ ๓. รักษาวัฏจักรธรรมชาติและอนุรักษ์ ระบบนิเวศน์
๓. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑. ได้หลายรูปแบบและสามารถ นำไปใช้ตั้งแต่เครื่องแต่งกาย ไป ยังบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ ๒. เครื่องแต่งกาย ๓. เครื่องเรือน	๑. มีความแข็งแรงสามารถโค้งงอได้ ๒. นำมาสานได้ ๓. มีความยืดหยุ่น
๔. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพ	๑. ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ๒. เฟอร์นิเจอร์ ๓. เครื่องประดับ ๔. กระเป๋า ๕. โคมไฟกะลามะพร้าว ๖. ฉากบังตา/กันห้อง ๗. พวงหรีด ๘. กรอบรูป ๙. ภาชนะใส่ของ ๑๐. นาฬิกาติดผนัง ๑๑. โต๊ะเก้าอี้	๑. ช่วยรักษาหน้าดิน ๒. พืชเศรษฐกิจมีมากกว่าหญ้าจริง ๆ ๓. พืชเศรษฐกิจทำเงินได้ ๔. มีประโยชน์ในเรื่องการเกษตรและ ยังสามารถใช้ในการอุตสาหกรรมได้ ๕. เป็นอาหารสัตว์ ๖. ทำหลังคาบ้าน ๗. กันน้ำ ๘. รากใช้เป็นยา ๙. ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ ๑๐. ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน
๕. สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	๑. เฟอร์นิเจอร์ ๒. บรรจุภัณฑ์ ๓. โต๊ะ	๑. การนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ๒. ลดการพังทลายของหน้าดิน ๓. การทำหลังคาบ้าน ๔. มุ่งสู่การใช้เศรษฐกิจพอเพียง
๖. มหาวิทยาลัยราชภัฏ รัตนโกสินทร์ วิทยาเขตศาลายา	๑. ผลิตภัณฑ์ทุกชนิด ๒. กล่องทำของเล่น	๑. รักษาหน้าดิน ๒. อุ้มน้ำ

มหาวิทยาลัย/สถาบัน	องค์ความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก	ประโยชน์จากหญ้าแฝก
๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	๑. ตกแต่งบ้าน/เครื่องประดับ ๒. งานหัตถกรรม ๓. เพอร์นิเจอร์ ๔. โคมไฟ ๕. ทำได้ทุกอย่าง ๖. เครื่องประดับ เช่น จิลเวอร์รี่ ๗. งานฝีมือ เช่น เครื่องจักสานต่าง ๆ	
๘. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	๑. กระเป๋า/รองเท้า ๒. ภาชนะใส่ของ ๓. โคมไฟ ๔. โต๊ะ-เก้าอี้ ๕. เครื่องประดับ ๖. เพอร์นิเจอร์ ๗. สามารถนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายชนิดทั้งที่เป็นเครื่องใช้ เครื่องเรือนซึ่งแล้วแต่ การสร้างสรรค์ผลงาน	๑. ช่วยโอบอุ้มหน้าดินไม่ให้พังทลาย ๒. ใบมีประโยชน์ในการทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น โคมไฟ ๓. รักษาต้นไม้ไม่ให้ดินเสีย ๔. ใช้ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ๕. ช่วยให้เกษตรกรนำมาประยุกต์ใช้กับงานหัตถกรรม
๙. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี	๑. เพอร์นิเจอร์ ๒. ของประดับและตกแต่งบ้าน ๓. เครื่องประดับและเครื่องใช้	๑. สามารถนำไปเป็นผลิตภัณฑ์ของใช้ ๒. สามารถนำไปเป็นของใช้
๑๐. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี	๑. ทำได้หลายประเภทแล้วแต่ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์จะคิดและพัฒนาเป็นรูปแบบใด ๒. เครื่องใช้และประดับตกแต่ง ๓. โคมไฟ/ชั้นวางของ ๔. พืชที่มีประโยชน์ทั้งใบ ยังมีคุณสมบัติคล้ายกระจุต ๕. เพอร์นิเจอร์ เช่น เก้าอี้ที่นอน โต๊ะ ๖. กระเป๋า/กำไล ๗. รองเท้า ๘. ตุ๊กตา	๑. สามารถยึดหน้าดินให้มีสภาพที่แข็งแรง ๒. พืชคลุมดิน ๓. ลดการพังทลายของหน้าดินและยังนำหญ้าแฝกมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้ เช่น โคมไฟ ชั้นวางของ ฯลฯ ๔. เสริมรายได้ให้กับชุมชน ๕. เครื่องตกแต่งบ้าน ๖. ช่วยกั้นน้ำเวลาฝนตกและรักษาหน้าดิน

มหาวิทยาลัย/สถาบัน	องค์ความรู้ในการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก	ประโยชน์จากหญ้าแฝก
๑๑. มหาวิทยาลัยบูรพา	๑. โคมไฟ ๒. ฉากกั้นห้อง ๓. เพอร์นิเจอร์ ของใช้ในครัวเรือน	๑. อุ่นน้ำ ๒. แก้ไขปัญหาดินพังทลาย ๓. ดัดแปลงเป็นผลิตภัณฑ์ได้

จากการที่ผู้เขียนได้ร่วมไปสังเกตการณ์ในการประกวดจะพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมประกวดมีการพัฒนาองค์ความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก ส่วนใหญ่เป็นเพอร์นิเจอร์ หัตถกรรมและเครื่องประดับ และทำเป็นโคมไฟมากที่สุด

โดย รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ ทีมนักศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ในชื่อผลงาน โคมไฟ “รากแฝก”

รางวัลรองชนะเลิศอันดับหนึ่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ในชื่อผลงาน ฉาก “ข้างก้น”

รางวัลชนะเลิศอันดับสอง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ในชื่อผลงาน โคมไฟ “แสงสมุทร”

จากประโยชน์ดังกล่าว ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น ได้นำงานวิจัย ไปเสนอการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย ราชชนกรินทร์วิจัย ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๔ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนกรินทร์ เพื่อเผยแพร่การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝกไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

สรุป

ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยอมรับว่า ความคิดสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ และเพื่อคงความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยการใช้ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งานอันนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ

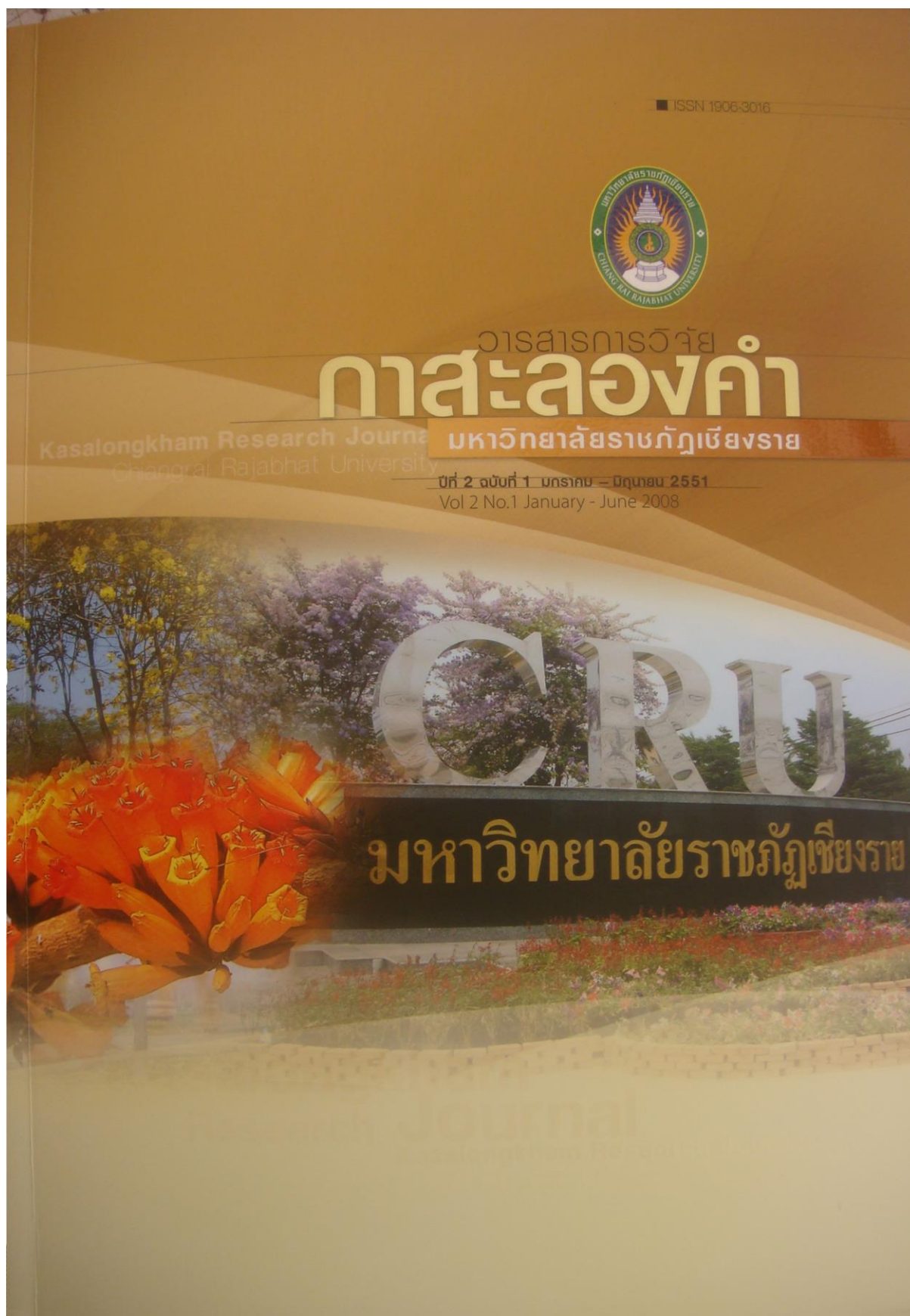
๑. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ควรให้สถาบันการศึกษาทุกสถาบัน นำเรื่องโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ให้นิสิต / นักศึกษาทุกคนได้ศึกษา เป็นวิชาพื้นฐานบังคับเพื่อให้นิสิต/นักศึกษาสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๒. บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ควรนำนักศึกษาที่ได้รับรางวัลเป็นทูตประชาสัมพันธ์ในเรื่องหญ้าแฝกพืชมหัศจรรย์

๓. หน่วยงานภายในระดับจังหวัด โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาควรจัดกิจกรรมให้ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับนักเรียน นักศึกษา ได้ศึกษาเรียนรู้และนำคุณค่าของหญ้าแฝกมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

บทความวิจัย
ที่ได้รับการตีพิมพ์
ในวารสารระดับชาติ

กระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้เรื่องตะไคร้ ของประชาชนตำบลคลองเขื่อน กิ่งอำเภอคลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา

อารีธา บุญทวี* และจินดา เนื่องจำนงค์**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแปรรูปตะไคร้ ๒. กระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้เรื่องตะไคร้ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย คือ ผู้แทนกลุ่มสตรี และกลุ่มเกษตรกรในหมู่ ๒ , ๓ และหมู่ ๕ ตำบลคลองเขื่อน กิ่งอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยใช้เทคนิคการมีส่วนร่วมในชุมชน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ๑. ประชาชนในตำบลคลองเขื่อนมีปัญหาในการพัฒนาแปรรูปตะไคร้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน ส่วนแนวทางการพัฒนาตะไคร้ประชาชนเห็นว่าการพัฒนาตะไคร้ควรทำเป็นเครื่องดื่มสมุนไพร เนื่องจากสามารถลดต้นทุนรวมทั้งสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ ๒. กระบวนการเรียนรู้ของประชาชนแต่เดิมส่วนใหญ่เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบซ่อนเร้น (tacit knowledge) กล่าวคือ เป็นการถ่ายทอดความรู้ในครอบครัวและเครือญาติ แต่ในปัจจุบันมีกระบวนการการเรียนรู้แบบชัดแจ้ง (explicit knowledge) เพิ่มขึ้น โดยผ่านการอบรมระยะสั้นจากสถาบันการศึกษาและองค์การบริหารส่วนตำบล อันเป็นการจัดการความรู้ของประชาชนนำไปสู่การพึ่งพาตนเองแบบยั่งยืน โดยการแปรรูปตะไคร้ให้เป็นอาหารว่าง เครื่องดื่มและลูกประคบ

คำสำคัญ : กระบวนการเรียนรู้, การจัดการความรู้, ตะไคร้, ตำบลคลองเขื่อน

* หัวหน้าสำนักงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

** ผู้ช่วยอาจารย์ศิลป: วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Learning Process and Knowledge Management on Lemongrass of the People in Tambon Khlong Khuan, King Amphoe Khlong Khuan, Chachoengsao Province

Areeya Boonthawee* and Jinda Nuangjumnong**

Abstract

The purposes of this study were to 1) analyze the guidelines for lemongrass processing development and identify any problems associated with the guideline implementation, and 2) analyze the learning and knowledge management processes associated with lemongrass production and development. The Key informants comprised the female and agriculturalist groups' representatives living in Moo 2, 3 and 5 in Khlong Khuan Subdistrict, Khlong Khuan district of Chachoengsao province. The data was collected from documents, knowledge exchange process and by employing community participation techniques.

The results revealed that: 1. There was a problem processing lemongrass : the quality of the processing did not meet the required standards. The participants also expressed their opinion that there should be more lemongrass juice processing done locally. because it could reduce their costs and more local resources could be used. 2. Up to the present time the knowledge of the people had been transmitted from generation to generation : however, the researchers the people found that were able to improve their knowledge base by taking short courses on lemongrass processing conducted by the educational institutions and the Tambon Administration Organization. These reasons were enable The people become more self – reliant and gave they had the opportunity to create a more sustainable lifestyle for themselves by processing lemongrass to be snacks, drinks and hot compresses.

Keywords : Learning Process, Knowledge Management, Lemongrass, Tambon Khlong Khuan

* Head Ofce of Art and Culture and Local, Rajabhat Rajanagarindra University.

** Director of Ofce of Art and Culture and Local, Rajabhat Rajanagarindra University.

* Corresponding author. Tel 038 -51010 , E-mail: jinslp@thaimail.com

LDJ

วารสารการพัฒนาท้องถิ่น Local Development Journal

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๒ • Volume 4, Number 1, September - December 2009

สารจากอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.....	3
บันทึกจากบรรณาธิการ.....	8
การออกแบบเงื่อนไขในการปลดชำระหนี้ให้กับประเทศด้อยพัฒนา.....	11
การนำนโยบายผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของไทยไปปฏิบัติ : กรณีมลพิษทางน้ำ.....	20
ทฤษฎีว่าด้วยความรุนแรง อำนาจ และสงคราม.....	42
การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการสร้างความสุขของชุมชน.....	68
จากพัฒนาชุมชน ..สู่ชุมชนพัฒนา.....	82
ประชาสังคม...กุญแจสำคัญในการพัฒนาประเทศ.....	104
กระบวนการเรียนรู้และจัดการความรู้เรื่องตะไคร้ ของประชาชน	
ตำบลคลองเขื่อน กิ่งอำเภอกองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา.....	123
การประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน	
ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิตบาตร ชุมชนบ้านบาตร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร.....	139
การสำรวจความคิดเห็นในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินบริเวณอ่าวพังงา.....	159
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครอง	
ส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัล	
การบริหารจัดการที่ดี พศ.2548 จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	176

9 771905 363018

กระบวนการเรียนรู้และจัดการความรู้ เรื่องตะไคร้ ของประชาชน ตำบลคลองเขื่อน กิ่งอำเภอดงเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา

Learning Process and Knowledge Management on Lemongrass of the People
in Tambon Khlong Khuan, King Amphoe Khlong Khuan, Chachoengsao Province

อารียา บุญทวี *

Areeya Boonthawee

จินดา เนื่องจำนงค์ **

Jinda Nuangjumnong

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการพัฒนาแปรรูปตะไคร้ 2. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้เรื่องตะไคร้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ประชากรหมู่ 2 , 3 และ 4 ตำบลคลองเขื่อน กิ่งอำเภอดงเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยใช้เทคนิคการมีส่วนร่วมในชุมชน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ประชาชนในตำบลคลองเขื่อนมีปัญหาในการพัฒนาแปรรูปตะไคร้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน ส่วนแนวทางการพัฒนาตะไคร้ประชาชนเห็นว่าการพัฒนาตะไคร้ควรทำเป็นเครื่องดื่มสมุนไพร เนื่องจากสามารถลดต้นทุนรวมทั้งสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

2. กระบวนการเรียนรู้ของประชาชนแต่เดิมส่วนใหญ่เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบซ่อนเร้น (tacit knowledge) กล่าวคือ เป็นการถ่ายทอดความรู้ในครอบครัวและเครือญาติ แต่ในปัจจุบันมีกระบวนการเรียนรู้แบบชัดแจ้ง (explicit knowledge) เพิ่มขึ้น กล่าวคือ กระบวนการเรียนรู้โดยผ่านการอบรมระยะสั้น จากสถาบันการศึกษาและองค์กรบริหารส่วนตำบล

* รองผู้อำนวยการศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

** ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

3. การจัดการความรู้ของประชาชนนำไปสู่การพึ่งพาตนเองแบบยั่งยืน โดยการแปรรูปตะไคร้ให้เป็นอาหารว่าง เครื่องดื่มและลูกประคบ

Abstract

The purposes of this study were to 1) analyze the guidelines for lemongrass processing development and identify any problems associated with implementing the guidelines and 2) analyze the learning processes and managerial processes associated with lemongrass production and development. The sample group was comprised of the people who live at Moo 2, 3 and 4 in Tambon Khlong Khuan, King Amphoe Khlong Khuan. The data were collected from documents, knowledge exchange process and by employing community participation techniques.

The results revealed that:

1. There is a problem processing lemongrass. The quality of the processing does not meet the required standards. The participants also expressed their opinion that there should be more lemongrass juice processing done locally. Because it can reduce their costs and more local resources can be used.

2. Up to the present time the knowledge of the people has been transmitted from generation to generation; however, the researchers feel the people can improve their knowledge base by taking short courses on lemongrass processing conducted by the educational institutions and the Tambon Administration Organization

3. Giving the people more knowledge and the specific skills related to lemongrass processing can help the people to become more self - reliant and give them the opportunity create a more sustainable lifestyle for themselves by processing lemongrass to be snacks, drinks and hot compress.

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มีแนวทางพัฒนามนุษย์พื้นฐานของการให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาโดยยึดหลักปรัชญา เศรษฐกิจ

ร.ภ. ราชนครินทร์

วารสาร ราชนครินทร์

www.rru.ac.th

Journal of Rajanagarindra

ปีที่ 7 ฉบับที่ 17 มกราคม-มิถุนายน 2553

ISSN 0859-9424

บทความวิจัย

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย
การประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
กานต์ เสกขุนทด 1
- สภาพและปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ศิริขวัญ ยิ่งเจริญ 19
- ความคิดเห็นของประชาชนและบุคลากรท้องถิ่นที่มีต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา
คนสถิต มังกรแก้ว 29
- การประเมินผลการฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
จินดา เนื่องจำนงค์, อาริยา บุญทวี, นวพันธ์ เทียงเจริญ 39
- การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบใช้สมองเป็นฐาน
โดยเน้นพัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้ด้านการเขียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดมงคลโคธาวาส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
อังคณา กาญจนเดชะ 45
- ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลระดับผู้บริหาร
ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
อรรถสิทธิ์ มณีประะ 53
- การวิเคราะห์องค์ประกอบธาตุในเพทายตราดด้วยเทคนิคเอกซเรย์ฟลูออเรสเซนซ์
อาทร สุกุลวงกิจ 63

บทความวิชาการ

- พัฒนาการของตรีโกณมิติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จ้าวรรณม ลิงหม่อง 69
- ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์กับการจัดการสิ่งแวดล้อม
จักรกริช ไชยเนตร 81

**การประเมินผลการฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์**

Evaluation of Sufficiency Economy Training Conducted by Sufficiency Economy Institute,
Rajabhat Rajanagarindra University

จินดา เนื่องจำนงค์

อารียา บุญทวี

นพพันธ์ เทียงเจริญ

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้เข้ารับการอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ความคิดเห็นของหลักสูตรการฝึกอบรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านความทันสมัยของเนื้อหาที่ได้รับการฝึกอบรม ความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้อบรม ประโยชน์ในการนำไปพัฒนาตนเอง ประโยชน์ในการนำไปพัฒนาอาชีพที่ประกอบในปัจจุบันหรือในอนาคตเป็นการเสริมความรู้ตามนโยบายของรัฐบาล

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก วิทยากรมีการกำหนดจุดหมายขอบข่ายและกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างอาจารย์และผู้เรียนมีกิจกรรมฐานการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการนำไปพัฒนาการประกอบอาชีพ มีการเปิดโอกาสให้ฝึกทักษะด้วยตนเอง มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามถึงความรู้ในการอบรม มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเวลา

3. ความคิดเห็นในผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้อบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ผู้อบรมสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากฐานการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้อบรมสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมในครั้งนี้ไปปรับปรุงและพัฒนากับอาชีพที่ประกอบอยู่ในปัจจุบันได้ ผลและประโยชน์ที่ได้จากการอบรม ผู้อบรมสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ได้

Abstract

The objective of this research was to evaluate the sufficiency economy training of Sufficiency Economy Institute, Rajabhat Rajanagarindra University. The samples were participants of sufficiency economy training course conducted by Sufficiency Economy Institute, Rajabhat Rajanagarindra University. The statistics of percentage and mean were used.

The research findings were summarized as follows:

1. The opinion of training course in overview was at high level, especially the update content, being consistent with the background knowledge of the participants, benefits for self-improvement and benefits for career development presently or in the future according to the government policy.

2. The opinion of education procedure in overview was at high level. The instructors clearly defined goals, scope and activities of sufficiency economy. There were experiences shared between instructors and learners. At each learning base, there were activities which were suitable for career development. The learners had opportunity to practice on their own and were allowed to ask for more information. In addition, time schedule was suitable for learning.

3. The opinion of course outcome in overview was at high level. Participants had knowledge and had understood the sufficiency economy. Participants were able to use their knowledge and experiences from learning base to be applied in their daily lives. Participants were able to use the knowledge from this training to improve and to develop their present career. Finally, participants could be the instructors to educate people in the community.

Keywords : evaluate : Sufficiency Economy training : Sufficiency Economy Institute

ผลงานวิจัยของหน่วยงาน ที่ได้นำเสนอและเผยแพร่ในรูปแบบโปสเตอร์ ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น สาธารณรัฐเกาหลี